

GUSTAF V

IN MEMORIAM

Av professor SVEN TUNBERG

HANS MAJESTÄT konung Gustaf V har ingått i den eviga vilan. Söndagen den 29 sistlidne oktober slutade han å Drottningholms slott sin långa levnad. Han hade nått den höga åldern av nittiotvå och ett halvt år.

Det är en mångfald av mänskliga aspekter som knyter sig till vår bortgångne konungs livslopp. Från en upphöjd ställning, som medgav den största möjliga överblick, kunde han i nära ett århundrade följa de märkligaste och mest omvälvande skiftelser i mänsklighetens öden, berörande jordens alla delar, land och hav, och ej mindre kunde han sålunda varsna nya tidens genombrott i samhällenas inre utveckling med hänsyn till såväl politiska och sociala organisationsformer som alla områden av andlig och materiell odling. Hos honom måste samla sig en erfarenhet, som mera sällan kommer på de dödligas lott. »Det gångnas kännedom är rikedom stor för mannen.»

Tidigt nalkades han också denna erfarenhet under det förpliktande ansvarets tecken. Förklarad myndig vid aderton års ålder fick han redan under faderns livstid vid upprepade tillfällen taga aktiv och ledande del i regeringsarbetet. Ej minst böra hans framträdanden som regent och även vicekonung i Norge ha bragt hans sinne till nogsamhet medvetande om livsallvarets tyngd. I början av det tjugonde seklet ställde honom faderns sjukdom och omsider timade död inför det avgörande pliktmomentet i hans liv, uppgiften som Sveriges konung.

När vi mot denna bakgrund låta vår tanke dröja vid Gustaf V:s liv och gärning, är det en omständighet som ovillkorligen tränger sig fram i medvetandet. Gustaf V hörde till de personligheter, hos vilka man främst och framför allt fäster sig vid karaktärens bestämmande drag. Detta är naturligtvis innerst beroende därpå, att karaktären imponerar genom sina fasta, klara och för alla gripbara linjer. Varje svensk man kan här rista minnesrunorna. Rätt-

visa, sanningskärlek och anspråkslöshet voro hans väsens ledstjärnor, med öppet och vänligt sinne kom han alla och envar till mötes. Småsinthet var honom fjärran, ridderlig redbarhet präglade alla hans handlingar. Förtroende låg i hans handslag och förtroende blev honom också i rikt mått givet. Han stod bland människor som den goda människan.

Det sagda får ej tydas så, att icke anlag, intressen och intellektuell begåvning hos honom hade sitt tillbörliga rum. Gustaf V kunde ej klaga över nornornas ensidiga skänker. Det samvetsgranna nitet var sprunget ur hans karaktär; med glädje hade han säkerligen lyssnat till sin sons nyss förkunnade valspråk. Men ej må det förundra, att de många årens tyngd till sist gjorde hans sinne något förstrött inför vardagens tusentals bestyr och bekymmer. På en punkt — och här skönja vi det väsentliga i hans personlighet — höll han sin själs alla krafter levande och spända till sitt livs slut. Fosterlandets frihet och självständighet var för honom den sista appellen. Hans regering begynte under hotande stormmoln och tvenne världskrig framgingo därur. Oförfärat bar han sitt stora och tunga konungaansvar i vakten om Sveriges rike. I den vakten slappades aldrig hans klara och genomträngande blick, hans erfarna omdöme, hans intuitiva säkerhet i gripandet av det väsentliga i företeelsernas förvirrande mångfald. I sanning var detta en hövdingagärning. Den består och skall bestå, i tacksam erkänsla bevarad hos samtid och eftervärld.

Konung Gustaf V har gått till griftero. Hans folk följer honom i sina tankar med varma känslor av vördnad, tillgivenhet och tacksamhet. Frid och välsignelse vile över hans minne!